Kis-Czell, 1902. IV. évfolyam. 45. szám Vasárnap, november 9

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetés:
Egy évre . . . . 8 kor. Negyedévre . 2 kor. — fil.
Fél évre 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Közöny.

(H. Gy.) A mai társadalomnak egyik nagy hibája, ugyszólván megölője, az a végtelen nagy nem törödömség, melylyel a közügyeket, a saját ügyét, nézi. Oly közönynyel viseltetik a társadalom egyes, nagyon is fontos és életbevágó kérdések iránt, mintha semmi köze se volna hozzá, mintha nem is őket, hanem a jó Isten tudja hányadik nemzetséget, vagy utódot érdekelné az ő ügye. A közöny ma oly nagy, hogy talán sohasem volt ekkora. Az emberek mintha mély álomba volnának merülve, ha egy-egy üdvös eszme felszinre kerül. Hogy ez nem jól van igy, az bizonyos és ezt eléggé érzi a társadalom.

Megvan még a mai társadalomnak az a végtelen rossz szokása is, hogyha végre akad egy a sok közül, aki a közérdekre való tekintettel akcióba lép, inditványoz valamit avagy tenni akar a társadalomért, az ellehet arra készülve, hogy ezerféle akadálylyal kell megküzdenie, mig végre az általa felvetett üdvös dolgot „jónak" találják. Ép ez az oka azután, hogy annyi jobb sorsra érdemes terv, mely a társadalom javára szolgálna, örökre megreked. És tegyük hozzá még, hogy manapság az embereket nagyrészt az önérdek vezérli és legkevésbé a közérdek. A mai társadalom áldozni épenséggel nem akar a közügyekért. A vagyonos osztálynak nagy része azzal siklik keresztül a kérdésen: neki nincs szüksége reá, mig a középosztály, a szegényebb, tehetetlenségét emlegeti. És bizony vajmi ritkán érvényesül manapság az a megdönthetetlen örök igazság: hogy egyesült erővel mindent, de anélkül semmit sem lehet keresztül vinni. Hej pedig de másként volna minden, ha az emberek félretéve a kicsinyeskedést, a gyülölködést, egyesült erővel iparkodnánk saját sorsunkon segiteni!

Ezeknek általánosságban való elmondása után áttérünk a mi szükebb hazánkban, a nálunk, Kis-Czellben uralkodó viszonyokra. Bár nálunk sem rózsásabb a helyzet, különösen a társadalmi téren. Megvan nálunk is a *kasztrendszer* a maga teljes *hamisztatlanságában* és megvan itt a *közöny* a maga *teljes nagyságában.* Pedig hát még nálunk is sok volna a tenni való. Szóval ránk férne a haladás nagyon. Ez alkalommal felvetjük ama kérdést: nem-e gondolkoztak már városunk vezető férfiai azon, hogy *Kis-Czellnek égető szüksége volna egy felsőbb, például: polgári iskolára.* Egyrészt a város lakossága évről-évre szaporodik, másrészt a járásnak nagy vidéke ide van utalva Kis Czellre, ide kötik hivatalos és egyéb ügyes-bajot dolgai, igy bizonyára szivesen ide adnák a vidéki szülők gyermekeiket tanulni, ahol közelebb lennének szüleikhez.

Hogy egy felsőbb iskola nagyot lenditené Kis-Czellen az bizonyos és hogy mily áldásos volna a városra és a járás közönségére is, azt feleslegesnek tartjuk bővebben fejtegetni.

Hogy egy felsőbb iskolának a megszerzése nem valami könnyü dolog és hogy nem minden anyagi áldozat nélkül lehetséges, azt jól tudjuk. Anyagi áldozatot kellenék hozni a városnak, erejéhez mérten, sőt még azon felül is, az bizonyos. De hát évégre, semmiből semmi sincs. Mi különben hiszzük, hogy akadnának egyes nemes szivü, áldozatkész tanügy barátok is, kik e czélra szivesen áldoznának. Sőt merjük hinni, hogy *Kis-Czellben magában tekin-*

TARCZA.

Közös sors.*)

Irta: Erdély Ernő.

A természetnek jobb szive van, mint az embereknek, Mikor szegény Barna Julisf temették, gyászruhát öltött, beborult az ég alja, sót mikor a hantot rakták a koporsóra, könnyezett is. Először permetezve, szitalva, aztán amugy Isten igazaban neki eredt az eső, hogy az egyetlen ember, aki utolsó utjára elkisérte a leányasszonyt s elmehessen haza, hogy kedvére kisirhassa magát. Kénytelen volt a falu végi kocsmába menekülni.

Leült az asztalhoz, bort kért, iddogált s közben mereven bámult ki a kopár utra, melyet csilogóvá tett a sok összegyült viztócsa. Olvasgatta az esőcseppeket, melyek egyhanguan verték az ablakot, számlálgatta azokat a belathatatlan mennyiségü esővonalakat, melyek az üvegtáblat keresztül, kasul szelték amint egy-egy csepp végig folyt rajta.

Maga sem tudta hogyan, az esőcseppekről olyan hirtelen átszállt a képzelete arra, akit csak az imént hantolták el. Pedig alig volt valami rokonság a kettő között. Talán csak annyi, hogy az esőcsepp néhány órával elébb beláthatatlan magasságban felette volt a felhőkben s most már alatta van, letiporhatja a sarba, akar csak azt a lányt, aki a legelsőbe menyországból olyan nagyon mélyre sülyedt előtté.Ném tiporta a sárba, nem vetette meg, pedig joga volt hozzá, Megtisztelte a halottat s elfeledte amit az élő nem tudott volna feledni

Nem is volt oly rég, hogy utoljára együtt ültek a kert alatt, a kis padkan, melyhez gyermekkoruk annyi édes emléke fűzte. Julis akkor jött meg a varosból, ahová szolgálni küldték, hogy kis pénzt is hozzon a házhoz, meg a munkába is beleszokjék. Harmadszor ment már el s harmadszor tért vissza. Hanem milyen más volt most ez a visszatérés. Alakja, termete megtörött, egészen megvaltozott, arczáról lelopta a városi levegő a pirosságot, eltünt róla az üderég s mintha elvágták volna kedvét is, olyan leverten, szótlanul ült Szánthó Pal mellett. Mindegyikök azt várta, hogy a másik törje meg a csendet.

— Juliskám, lelkem — szólalt meg Szántó — sohse sirassad a városi életet, nem erdemes arra még gondolni sem. Ami bajt okoztak, azon hamar tulestél, az örömből meg tudom, ugyis kevés volt a részed, kár azt megsajnalni.

— Nehéz azt felejteni — válaszolt a leany — ami éjjel-nappal mint a rém ugy kisért. Nem vagyok az a Julis, aki az előtt voltam, nem is vagyok érdemes a kelmed szeretetére. Ha gondolt arra, amit annyiszor terveztünk, hogy a pap elé megyünk, verje ki fejéből, sohse lehet abból semmi Az én sorsomat nem kötöm már a másához, ha magam szégyenkezem, nem akarom hogy más is velem szégyenkezzék. Tegyen ugy, mint Nagy Gáspár tett harmadéve, keressen más feleséget, jobb is, érdemesebb is lesz, mint én voltam.

S mielőtt Szántó félbeszakitotta volna, tovább folytatta.

Lássa milyen boldog ember Nagy Gáspár. Háza, kertje van, a marháját a vásárban is megcsodálják, ha néha napjan feljár velük. Igaz, hogy a feleségével nem törődik, mit bánja, ha napestig is sir utána, ő csak megy a maga utján. Pedig Nagy Gaspárnak kevesebb oka volt a Borcsát otthagyni, mint kelmednek engem. Nem érdemlem meg, hogy bekössék a fejemet.

Hallgassa meg amit elbeszélek, rövid, pár szó az egész s mégis olyan hosszu, hogy kezdetét sem találom. Nem tudok könnyiteni a szivemen, pedig olyan nehéz kő van rajta. Kelmed megérti, ha nem mondok is el mindent belőle, Dobjon követ az emlékemre, vessen meg, mit bánom már, csak azzal a jóságos szemével ne nézzen rám, mert ugy éget akkor belsőmben valami. Vafahányszor kelmedet látom, mindig szeretném eltemetni a képemet, hogy ne olvassa le róla szégyenem.

A mult ősszel, mikor utoljára visszamentem a városba, bár ne mentem volna, megjött hosszu utjáról a fiatal ur is, Kedves volt, jó volt hozzám. Mindig szóba állott velem, ha elment, ha hazajött. En meg szivesen beszéltem vele. Az ilyen magam fajta falusi lányok, akik egy kicsit kóstoltak a városi életét, örülnek, ha valamire becsülik őket.

Azt mondta, hogy szeret, elvesz feleségül. S én szivesebben lettem volna varos asszony, mint a kelmed felesége. Hittem neki, rosszul tettem. Megbantam már, de késön. A fiatal ur csak egy darabig jó volt hozzám, csak addig, amig szavára nem hajlottam. Elküldtek, mas hely u án kellett néznem.

*) Mutatvány szerzőnek legközelebb Győrött megjelenő »Járt utakon" czimü könyvéből. Szerk.

95 krért a legjobb *divatos ingblousok* megszerezhetők, valamint *valódi Jäger alsó ruhák* és *pamutok* ROZSA SANDOR divatáru kereskedésében Kis-Czell, Fő tér (Pick-féle ház). 9—16

télyes összeget lehetne e czélra összegyűjteni magán úton. Végre talán a vidék is hozzá járulna segitséggel s igy ha akadnának vezető férfiak, kik ez ügyet kezükbe venné, bizton merjük reményleni, hogy fáradozásunkat siker koronázná.

Mi felvetettük az eszmét, vajha megszivelnék az illetékes tényezők s mozgalmat inditanának egy Kis-Czellben létesitendő felsőbb iskola felállitása végett. Néhány önzetlen, lelkes férfiu vegye kezébe az ügyet és akkor a siker biztos, el nem maradhat.

HIREK.

— **Hátralékos vidéki** előfizetőinket ismételten egész tisztelettel arra kérjük, legyenek szivesek hátralékukat nekünk mielőbb beküldeni, hogy mi is eleget tudjunk tenni többrendbeli kötelezettségeinknek. Kint levő hátralékunk ma már oly összegre szaporodott fel, hogy annak behajtását kénytelenek vagyunk a legerélyesebb módon szorgalmazni.

— **Tanitók gyülése.** A Kemenesaljai evang. esperesség kerületébe tartozó ev. tanitók hétfőn tartották rendes évi közgyülésüket Nemes-Dömölkön. Gyülés után bankettre jöttek össze a kis-czelli „Korona" szállodába, hol késő délutánig maradtak együtt kedélyes hangulatban.

— **A városházáról.** Kis-Czell mezőváros képviselőtestülete kedden délelőtt rövid ülést tartott, melyen egy néhány jelentéktelen ügyet intéztek el s a lemondás folytán megüresedett kórházi választmányi tagok helyett választottak két uj tagot. Mint már megirtuk, a kis-czelli közkórháznál 5 választmányi hely jött lemondás folytán üresedésbe, ez 5 tag közü kettőt választ Kis-Czell város, hármat a járás. A két helyre választmányi tagul beválasztattak: Dr. Wagner Lőrincz apát és dr. Berzsenyi Dezső ügyvéd urak.

— **Tenyészüszök kiadása.** Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter által a kis-czelli járás kisgazdái részére engedélyezett 80.000 korona államkölcsönből veendő tenyészüszökből, (körülbelül 400 drb.) az első részlet 150 drb. legközelebb kiosztásra kerül. E 150 drb. tenyészüszőt a *helybeli Klein* és *Spitzer* előnyösen ismert szarvasmarhákkal kereskedő czég szállitja, amely czéggel a bizottság a közelmult napokban kötötte meg erre vonatkozólag a szerződést. A még hátralevő 250 drb. szállitását valószinü a tavasz folyamán eszközli a bizottság, melyet szintén a Klein és Spitzer czég fog szállitani.

— **Országos vásár** volt szerdán Ságon, melyen azonban tekintettel a vármegye területén több községben uralkodó állatjárványra, a vásár igen gyenge forgalmu volt a baromvásár hiányában.

— **Szerenád.** A kis-czelli „Férfi Dalkör" szeretett alelnökét, Neuhauser Imre adótárnokot, névnapja alkalmával kedden este szerenáddal tisztelte meg.

— **Vörheny.** A szomszédos Kemenes-Szent-Márton községben a kis gyermekek körében erősen uralg a vörheny. Egy esetben már halálos kimenetelü is volt a betegség. A vörheny miatt az iskolát a héten bezárták a járvány megszüntéig.

— **Temp om tolvaj.** Csütörtökön a déli órákban a kis-czelli róm. cath. templomból mig a harangozó a toronyban harangozott, négy szál gyertyát loptak el egyik oltárról. A gyanu egy vidéki asszonyra irányul, ki a templom körül ólálkodott a harangozás ideje alatt.

— **A körmendi botrány.** Mocsáry Ignácz körmendi polg. iskolai tanitónak nagy feltünést keltett ügyét a szombathely törvényszék szerdán vette tárgyalás alá, Mocsárnak tudvalevőleg azért kellett felelnie, mert több növendékét elcsábitotta. A tárgyaláson, mely zárt ajtók mellett folyt le, Laky Kristóf elnökölt. Az itélőtanácsban tagjai Szabó Elek törvényszéki biró és Halász Ernő albiró voltak. Az ügyészséget dr. Pataky László kir. alügyész képviselte és védőként dr. Czifrák János szerepelt. Ezeken és néhány bizalmi férfiun kivül többen nem voltak a teremben. A tárgyalás első napja a bizonyitással telt, melynek befejeztével a kir. ügyész Mocsárit két rendbeli csábitás büntettével vádolta. A törvényszék dr. Czifrák védő által felhozottakat figyelembe véve Mocsárit a btkv. 233. §-ába ütköző a 235 §. 2. p. szerint minősülő buntett miatt az enyhitő 92. §. alkalmazásával két és félévi fegyházra öt évi hivatalvesztésre itélte és a kiszabott büntetésbe a vizsgálati fogságból két hónapot beszámitott. A védő e törvényszék ama hatátozata ellen is felebbezett, hogy a vádlottat idoiglenesen szabadlábra nem helyezték.

— **Hivatalvesztésre itélt számtiszt.** A vármegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya okt. 30-án tartott ülésében, a vármegyei tiszti főügyész inditványához képest hivatalvesztésre itélte Horváth Miklós szombathelyi városi számtisztet, aki állandóan iszákoskodott, s igy hivatali kötelességeit teljesen elhanyagolta.

— **Mezőgazdasági tanfolyam.** Szájbély Gyula udvari tanácsos, orsz. képviselő Rohonczon nagy helyiséget bocsátott a vasmegyei gazdasági egyesület rendelkezésére, hogy kisgazdák kiképzése czéljából mezőgazdasági tanfolyam legyen tartható. A tanfolyam január hó 1-étől február 20-ig tart. A hallgatók ez idő alatt ingyenes ellátásban részesülnek. Irni s olvasni tudó kisgazdák és azok fiai sajátkezüleg irt kérvényeiket Röszler Károlynál, vasmegyei gazdasági egyesület igazgató titkáránál, nyujthatják be deczember hó 15-ig.

— **Iparos ifjak mozgama.** A kis-czelli iparos-ifjak ama dicséretes buzgalma, hogy maguknak otthont, egy ifjusági egyletet alakitsanak, mindjobban közelg a megvalósulás felé. Az ügy már abban a keretben mozog, hogy kedden este a „Korona"-szálloda kávéházi helyiségében alakuló gyülésre jönnek össze. Az alakuló gyülést az ifjak felkérésére hirlapunk szerkesztője hivta egybe.

— **A revolver.** Blassay Béla volt kis-czelli ügyvéd irnok, jelenleg pápai lakos pénzkölcsön közvetitő iroda-tulajdonos, hétfőn éjjel nagy riadalmat okozott a kis-czelli vasut állomáson egy revolver lövéssel. Blassay az éjjel 1/4 1 órakor Pápa felé induló vonattal volt elutazandó s a III-ad osztályu étteremben várakozott a vonatra, természetesen — pohár üritgetése mellett. Egy alkalommal kiment az indóház jegyváltó csarnokába s az ott őrködő Wolf vasuti alkalmazottat hivta be inni az étterembe. Wolf nem fogadta el a meghivást és ezen Blassay felbőszülve, azzal fenyegette meg Wolfot, hogy lelövi. Wolf nevetve válaszolt Blassaynak fenyegetésére és fekve maradt a padon. De alighogy elhangzott válasza, Blassay hirtelen elővette revolverét zsebjéből és Wolf lábánál állva, minden czélzás nélkül elsüt te revolverét. A golyó, a 15—20 lépés távolságra eső II-od osztályu étterem ajtajába furódott, annak belső oldalán egy szilánkot lehasitott. A lövésre ijedten szaladtak össze az étteremben levő utasok és a vasuti személyzet. A szolgálatot teljesitő vasuti tiszt nyomban értesitette a csendőrséget az esetről, kik Blassayt bekisérték, kihallgatták s kihallgatása után másnap szabadon bocsátották. Blassaynak különben nem ez az első, hasonló dolga. Alig egy éve hogy mulatás közben a „Korona"-szállodában lőtt egy golyót a villamos csengő nyomojára, igy akarván bort rendelni a másik szobában levő pincztől. Blassaynál önvédelmére különben nála volt még a revolveren kivül két nagyobb caliberü zsebkés és egy tőr is, melyeket a revolver lövést megelőzőleg a harmadosztályu étteremben az asztalra rakott ki mutogatás végett. A csendőrség az ügyet feljelentette a büntető-biróságnál.

— **Czigányok harcza.** A helybeli czigányzenekarok, kedden csinos kis verekedést rendeztek egymás között. A két banda külön-külön muzsikált két sarki vendéglőben és egymást iparkodtak tulliczitálni a muzsikálásban, no meg természetesen — a mulató vendég marasztalásában. Végre is Fáraó kormosképü ivadékai addig jártak egyik korcsmából a másikba, egymást látogatni és az üzletet „kikémlelni," amig hajbá nem kaptak és egymást jól elnem páholták. Beavatottak szerint, Fáraó ivadékai ősi szokás szabályait megtartva nem viszik harczi ügyüket a biróság elé, hanem maguk között intézik el. Azt hiszszük nem várnak az elintézéssel soká.

Egy öreg mosónőnél kaptam szállást. Ott voltam nala, egész mig haza nem jöttem. Áldott jó asszony volt. Amig beteg voltam oly hűen gondozott, mintha leánya lettem volna. S mikor meggyógyultam, akkor sem fordult el tőlem. Megosztottuk a munkát. Ő reggel elment mosni uri házakhoz, én azalatt otthon végeztem el a dolgát, meg a magamét is.

Örökre nála maradtam volna, most is ott volnék, de nem lehetett, nem volt szabad. Egyik este emlitettem neki, hogy adjon több munkát, mert nem szolgálom meg a kenyeret, amit házánál eszem. Vigasztalt, hogy nem csak a munkámmal szolgálok rá. Egy ur minden hónapban küld pénzt számomra. Elvörösödtem, majd meg halavány lettem s menekültem a szobából. Jól tudtam, ki volt az az ur, azt is tudtam, miért küldte a pénzt. Sém irtóztam attól az embertől.

Másnap összecsomagoltam kis bugyromat s hazajöttem ide a falumba. Itt mindenki olyan jó hozzám s itt senki sem akar rosszra birni.

Elmondtam mindent, köszönöm, hogy meghallgatott. Szomoru sors ez, amelyen sokan, nagyon sokan átesnek. Ő sem tudtam kikerülni.

Egyre kérem csak kelmedet, ha egy kissé szanni tud. Ha bemegy a városba, látogassa meg azt a mosónőt. Könnyen megtalálja, a piacz mellett levő uton az első ház. Kerités van az udvar körül s zöldre van az ablakráma festve. Mindjárt az első ajtón menjen be. Ha este megy, biztosan otthon találja. Mondja meg annak a jó asszonynak, hogy én többet nem megyek el hozzá, vigyazzon jól a kis ártatlanra, akit gondjaira biztam. Hálás leszek érte, ha nem ezen, akkor a másvilágon.

Mikor a lány elvégezte, Szántó megfogta kezét, a szemébe nézett és azt kérdezte tőle:

— Másnak nem izensz semmit, annak a . . . hisz tudod kit gondolok?

— Ne piritson ugy rám kegyelmed, legyen hozzám könyörületes ha nem is érdemlem meg. Elmemettem mindent ami arra az emberre emlékeztet. Csak ketten élünk még, az a kis ártatlan, meg én. Magamról tudom, hogy nem viszem sokáig, talán az a kis jószág sem. Igérje meg, könyörgök érte, hogy elmondja amit izenek.

És Szántó Pál megigérte, meg is tette.

Elment, felkereste az asszonyt. A kis csecsemőnek már csak a sirhalmát láthatta. Virág is nőtt rajta azóta — — —

Szántó Pál, hogy megmutassa mennyire embere volt igéretének, leszakitott néhány virágot s elvitte Bárna Juliának.

Elvitte, de mire hazaért a faluba, már csak a koporsójára tehette. Bárna Julis sietett a gyermeke után a tulvilágra, hogy legyen valaki ott, aki szószólója legyen.

Ezek jártak Szántó Pál eszében, amig a kocsma asztalnál a szitáló esőt bámulta. Szerette Julist amikor elment a faluból, de szerette még akkor is, mikor bünbeesett.

Ő volt az egyetlen, aki megsiratta, meggyászolta s ő is érezte, hogy jobb volt igy a lánynak is, neki is.

Az eső tovább mosta az utczát, az emberek behuzódtak lakásaikba, aki tehette fedél alá ment. Szántó Pál tovább iddogált a kocsmában.

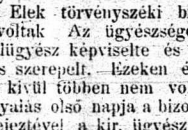

— **Nemes emberbarát.** Gróf Nákó Sándor értesitette az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegély-pénztár központi igazgatóságát, hogy nagyszentmiklósi uradalmának 250 cseléjdét beiratja a pénztárba és tagsági dijaikat saját pénztárából fogja fizetni. Bár minél nagyobb körben találna követőkre a nemeslelkü főur példája.

— **Iparkiállitás Szombathelyen.** Ehen Gyula orsz. képviselő tudvalevőleg egy iparkiállitás nagy horderejü eszméjét vetette föl. A kiállitás ügye, — mint értesülünk, — napról-napra kedvezőbbé válik. A szombathelyi ipartestület legutóbbi elöljárósági ülésén kimondotta, hogy 1905. év nyarán egy mégyei jellegü ipari és gazdasági kiállitást rendez és az azon való részvételre felszólitja az összes megyei iparosokat és gazdákat.

— **Tolvaj czigányok.** Varga József és Babics Józsefné rába-sömjéni lakosoktól különféle konyha-edények vesztek el. A gyanu rögtön a taluban járt, 2 czigány asszonyra irányult, kiket a csendőrség vett kezelése alá. Az edényeket meg is találták Horváth Rozi bogyoszlói és Vajda Anna pecöli czigányaszonyoknál és azokat alkobozták.

— **Kiviteli tilalom** A földmivelésügyi miniszter, a sertésvésznek Ausztriába történt behurczolása miatt, a következő helyekről megtiltotta a sertések kivitelét: Vasvármegye felsőeőri, németujvári, sárvári, körmendi kőszegi, muraszombati, szombathelyi, kis-czelli és vasvári járásaiból, valamint Kőszeg és Szombathely városokból

— **Munkás- és cselédsegély-pénztár.** Elvi jelentőségü és nagy fontosságu határozatot hozott a közigazgatási biróság a gazdáknak cseléjdeikkel szemben, ezek betegsége alkalmával fennálló kötelezettségükre vonatkozólag. Egy konkrét esetben kimondotta, hogy a gazda cselédje után minden esetben tartozik a kórházi költségeket 30 napon át fizetni. Fennáll tehát a gazdának ezen kötelezettsége még akkor is, ha cselédjét a kórházba szállitast megelozőleg már a lakásán gyogyitatta és pedig tekintet nélkül arra, hogy az otthon való gyógykezeltetés mennyi időt vett igénybe. Ez elvi jelentőségü határozatot a közigazgatási biróság azzal indokolja, hogy az 1898. évi 21. t.-cz. 5. §-a a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Nem tekinthető tehát e kötelezettség teljesitésnek e határozat szerint az a körülmény, hogy az illető cseléd már megelőzőleg rendes orvosi ápolásban reszesült, de nem kórházi ápolásban. Ez a határozat is nagy mértékben ösztönzi a gazdákat arra, hogy cseléjdeiket minél előbb beirattassák az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegély-pénztárba, mert ez esetben akár saját lakásukon, akár a kórházban ápoltatják cseléjdeiket, a felmerült költségeket csak előlegezniök kell, mert a pénztár, ha a cselédet nem a gazda hibájából érte a baleset, ezen költségeket mindenkor megtériti. Saját magán segit tehát az a gazda, aki cseléjdeit a munkáspénztárnál biztositja.

— **Óriási azok száma,** kik anyagi boldogulásukat a magyar kir. szab. osztálysorsjáték intézménynek köszönhetik. Őszintén örvendünk, hogy közülök igen sokan Bihari Ede főelárisitónak (Budapest, IV., Városház-utcza 15.) köszönhetik szerencséjüket. Érdekelni fogja az olvasót, hogy hol nyerték azokat a nyereményeket, melyeket a nevezett főelárusitó fizetett ki. Ime itt következik: Az első sorsjátékban a 600.000 koronás jutalomdij $^1/_8$-át Maros-Vásárhelyen, $^2/_8$-át Medgyesen, $^1/_8$-át Ujpesten, $^4/_8$-át Budapesten. A hatodik sorsjátékban nyert 600.000 koronás jutalomdij $^2/_4$-ét Csikmegyében, $^1/_4$-ét Bácsmegyében, $^1/_4$-ét Gömörmegyében. A 200.000 koronás főnyeremény $^1/_8$-át Pozsonyban, $^2/_8$-át Veszprémmegyében, $^1/_8$-át Kolozsvárott, $^1/_8$-át Czinkotán, $^1/_8$-át Alsó-Fejérmegyében és $^2/_8$-át Budapesren. A többi főnyeremény szintén az ország különböző helyén jutott kifizetésre. Felhivjuk a t. olvasók figyelmét Bihari Ede szerencsés főelárusitó mai hirdetésére, kihez megrendelések — tekintettel a nagy keresletre — mi előbb intézendők. A huzás f. hó 20-án kezdődik. $^1/_8$ sorsjegy 1·50 koronn, $^2/_8$ 3 korona, $^1/_2$ 6 kor., $^1/_1$ 12 korona.

IRODALOM.

A magyar birodalom története. Ilyen czimü két kötetben megjelenő uj munkának első füzete fekszik előttünk. Szerzője Acsády Ignácz, kiadója az Athenaeum. Mikor uj munkának nevezzük, akkor nemcsak megjelenése idejére gondolunk, hanem arra a szellemre, arra a felfogásra is, mely benne megnyilatkozik. Nem kell az olvasónak sokat lapoznia e munka eddig megjelent részében és meggyőződik, hogy Acsády könyve semmiféle eddig megjelent magyar történethez nem hasonlitható. Egyikből sem domborodik ki oly élesen, hogy ezt a nemzetet a benne kialakalt néposztályok összessége tartotta fenn, hogy dicsőségben ép oly része van a munka bajnokainak, mint kardforgató vitézeinek. Acsády az első, ki a földmivelő jobbágyot, az ipar és kereskedelem úttörőit és felvirágoztatóit a szellem a gondolat hőseit az őket megillető helyhez juttatja a magyarság ezerévés történetében Egyiknek sem kedvez a másik rovására, mindegyik egy egy szine a képnek, melyet a magyar históriáról fest, egy-egy szine, mely a többiekhez simul és valamennyivel nagy harmoniáqa olvad össze. Nem csak azt mutatja meg Acsády, hogy mint küzdött a magyarság fennmaradásáért, hanem azt is, hogy mint használta fel a kivivott eredményeket, mint illesztett minden megszerzett követ államiságának mind magasabbra emelkedő épületébe. Megrajzolja a magyar nemzétet a hareztéren, meg ott hona meghitt körében, magánéletének leg jellegzetesebb vonásaiban. Majd szervező, majd fenntartó, majd alkotó geniuszát csodáltatja meg velunk, anelkul, hogy a szempontok sokféleége, a világitás, a szinek változatossága és különféléége megzavarná történeti képének egységét, Valában az egész magyar nemzet története ez, nemcsak felfogásában juttatván kellő helyet a nép minden réregének, hanem feldolgozásamódjában is megemlékezvén róluk. Mert mindenek egyforma élvezettel olvassák, a tudósok, a munkában feldolgozott óriási anyagnál, az eredeti kutfő tanulmányok sokaságánál fogva a laikusok pedig elő adása világossága és könnyedsége folytán. Ragyogó nyelve stilusának emelkedettsége soha sem válik a könnyü megértés akadályává. A munka értékét, a szélesebb körü olvasó közönség szempontjából, növeli aránylagos rövidsége a kiállitás fénye, a szöveg köze szoritott illusztrácziók sokasága és a mű rendkivüli olcsósága, amennyiben egy-egy füzet ára 60 fillér, az egész negyven füzetes munkának bolti ára pedig füzve 24 korona lesz.

Révai kalendárium 1903. A könyvvásárló közönség körében nagy népszerüségnek örvendő Révai kalendáriumnak most jelent meg az 1903. évre szóló folyama. Mint a multban, ugy most is igen érdekes és változatos a tartalma. Czélja a kalendáriumnak, hogy megismertesse és megkedveltesse a publikummal a magyar irodalom kiválóbb termékeit, azokat, melyeket megszerezni érdemes is, szükséges is. Emellett hasznos utmutatással szolgál a könyvvásárlásra és könyvtár-berendezésre nézve, érdekes czikkekben tárgyalja az irodalmi kérdéseket és elbeszéléseket közöl a legiválóbb irók tollából. Tartalmából kiemeljük Salgó Ernő czikkét Rákosi Viktorról, kinek munkái most indulnak meg egyöntetü összkiadásban, ami az idei könyvpiacz legfontosabb eseménye. Érdekes irodalmi ujdonságul jelzi továbbá Falk Miksa „Kor és jellemrajzok" czimü müvének megjelenését és érdekes czikket hoz a jeles politikusról. Az ismeretterjesztő czikkek egész sora mellett Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly és Rákosi Viktor elbeszélései gazdagitják a kalendárium tartalmát. A Révai Kalendáriumot ingyen kapja meg bárki, ha a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársasághoz (Budapest, VII. Üllői ut 18.) fordul.

Szerkesztői üzenetek.

K. Jánosháza. A lapunk 43-ik számában közölt egy jánosházai czégre vonatkozó hirközleményünk nem más, mint egyszerü közönséges sommás per, mely a szerződő felek között felmerült differenciákból származik, ki van zárva szerintünk a csalárdság teljesen és ez oknál fogva természetesen nem tartozik a szenzációk közé és nem is való hirlapi közlésre. Megjegyezzük még, hogy ez ügyben pro és contra ismerjük ma már a tenyallasokat.

Névtelennek, Jánosháza. Nagyon köszönjük az irányunkban tanusitott szives erdeklodeset, de nem kérünk többé belöle. Ön mindenáron szenzációt akar, mert Ön szerint van ok reá, mi azonban azt mondjuk Önnek, hogy *nincs* s igy egy csepp kedvünk sincs az ön becses ohajának eleget tenni, azaz: fejjel a falnak menni. Probalja Ön meg, talan nem töri be a fejet. (?!)

Értesités.

Ezennel értesitem Kis Czell és vidéke közönségét, hogy Kis-Czellben a vasut állomáson

tüzifa raktárt

létesitettem. Megrendeléseket elfogad: **Hoffmann Samu** fakereskedő Kis-Czell (Vasut mellett)

Tisztelettel

Schvarcz Bezső,

6—8 fakereskedő Zala-Kebele.

KOMATITS ERNŐ

órás és ékszerész **Kis-Czellben** (Bazár épület.)

Ajánlja jól felszerelt raktárát valódi **Genfi zsebórákban** arany és ezüstből, mérsékelt versenyképes árakon.

Ébresztő, inga és schva-zwaldi órákat. **Arany, ezüst, toula nikkel** óraláncokat. Óra javitásokat pontosan eszközöl és javitásokért **egy** évi **jótállást** vállal.

Dus választéku raktár a legjobb berlini **szemüvegekben és zwikkerekben** a legolcsóbbtól a legfinomabbig. Szemüvegek és zwikkerekhez bármiféle rész kapható és azok javitását olcsón eszközlöm.

Tört aranyat és ezüstött ujért becserél, avagy a legmagasabb árban vesz meg. 6—17.

Kőszén eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomásul adni, hogy a tatai szénbányák képviseletüket *Kis-Czell és vidéke* részére reám ruházták. Raktáron tartok

„Tatai brikett"

szenet, mely teljesen pótolja a porosz szenet és szobafütéshez, főzéshez a legjobb és legjutányosabb. A tatai tojás brikett szén előnyei, hogy nagy fütőerővel bir, szagtalanul ég, nem képez salakot, nem porlik, nem piszkit, nem esik szét s igy misem vész kárba.

Minél számosabb megrendelést kér tisztelettel

2—6 **HÓNIG SÁMUEL, Kis Czell.**

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy *himzéhez* teljesen ujonnan felszerelve

„előnyomtató intézetet"

rendeztem be és azt a legujabb

mintákkal

szereltem fel, melyet ajánlok a m. t. hölgyközönségnek szives megtekintésre. Bármiféle előnyomtatási munkákat elfogadok és azt a legmérsékeltebb árakon teljesitem.

Ajánlom továbbá *könyvkereskedésemet, könyvkötészetemet és játék áruimat. Ruggyanta bélyegzők* valamint *templomi* felszerelések megrendelését szintén elvállalom. Ily megbizásuk kérve maradtam

tisztelettel:

Zsigmond István

5—12 Kis-Czell, Hollósy-tér.

Rendkivüli szerencse

BIHARI EDE

fiarudajában, ahol eddig több mint

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közötte

600,000 kor. a 69686. számra

600,000 kor. a 28718. számra

Nem kell gazdagnak lenni, hogy egy sorsjegyet vásároljunk, de általa meggazdagodhatunk!

SZERENCSE-NAPTAR.

Januar	Február	Márczius	Aprilis	Május	Junius	Julius	Augusz.	Szeptem.	Október	Novemb.	Decemb.
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Mikor van a születésnapom? Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokbol nemcsak egész sorsjegy, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetben küldok hasonló szamot, ha a kért szám már el volna adva.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

egy nyolczad (1/8)	— 75 frt. v. 1.50 kor.	egy negyed (1/4)	1.50 frt. vagy 3 — kor.
egy fel (1/2)	3 — „ „ 6,— kor.	egy egesz (1/1)	6.— „ „ 12 — kor.

A hivatalos nyereményjegyzéket huzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit — minthogy a huzás már f. hó 20-án kezdődik — mielőbb, de mindenesetre

f. évi november hó 20-ig

alulirt szerencsés főcsinositóhoz juttatni.

BIHARI EDE

Budapest, Városház utcza 14. szám.

MEGVAN!

ezzel kezdte sok sok beteg, a ki a *Vértes* féle *Sósborszeszt* (Ferencz-pálinkat) száz meg szazféle nyavalya ellen használta és a használat által *megszabadult a bajától.* Annyi köszönő levelet hozott és hoz még mindennap a posta — urtól, parasztól — hazánk minden részéből, ugy mint a külföld legtávolibb országaiból — hogy egy könyvesház tele lenne vele, ha mind lenyomatnánk, de csak az utoljából szedtünk elő egy part abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, a ki azt keri, a postán ingyen küldünk be, s amely füzetke egyszersmind bőven leirja, mely alkalommal és hogyan lehet a Sósborszeszt használni

A Vértes-féle Sosborszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fajdalomcsillapito *bedörzsölés,* illetőleg *borogatas*: *keszveny, csuz, meghülés, nyilamlas, szuras, szaggatas* ellen, *fejfájas, bénulás, ficzamodás, gyulladás, daganatok, mell* és *torokbántalmak* ellen. *Levélhordó, katona, kerékparos, vadász* meg minden járó-kelő ember elfáradt tagjaiba uj erőt ont. — Mint kitünő, kellemes *pipereczikk* a legjobb szolgalatot teszi a *fejbőr* erősitésére, elpusztitja a hajhullast okozó korpat; jó a *száj* ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vizbe, kellemes, felfrissitő, a szajat és fogat tisztitó szajvizünk van.

Belsőleg a Vértes-féle Sosborszesz nagyon használ *gyomorgörcs, hasmenés, rosszullét fejfájás* ellen, mint kellemes *üditő ital* stb Különös istenaldása arra felé, a ahol nincsen jó ivóvíz, mint p. o. az alföldon, — mert ha pár cseppet a vizbe öntünk, megöli a sok káros baczillust és ezaltal az élvezetben, egészségtelen vizet artalmatlanna és ihatóvá teszi.

Igaz-e, hogy drágább a Vértes-féle Sósborszesz e másénál? — Legalabb ugy mondja egyik-másik elárusitó, a kinek az állitólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábczéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve és hogy a hatasos czéljanak megfelelő szer soha sem draga. A Vértes-féle Sósborszesz azért sem drágabb, hanem még olcsóbb is más fajtáknál, mert daczára annak, hogy az uvege kisebb, a Vértes-féle Sósborszesz sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és igy abból *sokkal kevesebb* kell, mint mas fajtabol, Bedörzsölésre például a többiből egy evőkanalnyikeil, a Vértes-féle Sósborszeszből elegendő egy kavéskanalnyi; szájvizse 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vértes-féle Sosborszeszből, más fajtabol legalabb háromszor annyi. Azért egy üveg Vértes-féle Sósbor-szesz, a csekélyebb mennyiség daczara, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytan sokkal tovabb tart, mint más fajtaju, vele egyáru, nagyobb uvegis igy mégis olcsóbb más fajtánál, *minden* tekintetben.

Kicsibe kiméve a Vértes féle Sósborszeszt *sehol* sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 és két koronás eredeti üvegekben. — Ezek csak akkor valódiák, ha a mellékelve lenyomtatott *parasztvédjegy* és „Vértes" sor rajtok és a skatulyákon latható. — Vértes-féle Sósborszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyet nemcsak itthon, hanem külföldön mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régiben megint **Ostende-, Róma-, Páris- és London-**ban az ottani kiállitason *elsődijakkal*; diszoklevéllel, disz keresztel és arany-éremmel lett kitüntetve. — 1 egyszerü üveg *Vértes* féle Sósborszesz kimeritő használati utasitással együtt, 1 kor.; 1 dupla üveg, 2½-szer annyi tartalommal mint egy egy egyszerü, 2 kor.; 1 próbaüvecske 30 fill. Kapható a gyógyszertarakban és fuszerkereskedésekben, **Kis-Czellben: Nagy Gyula** ur kereskedésében, **Jánosházán:** Fogy. Szövetkezetnél, altalaban ott, hol plakatok a fenti védjegygyel lathatók és közvetlen:

Védjegy.

VERTES L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Vértes-féle Sósborszesz kell nekem és **semmi más!**

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda hirlapkiadó vállalat gyorssajtojan Devecserben, 1902.